

**Reis naar het einde
van de gracht**

**Reis naar het einde
van de gracht**

Huibert van der Meer

Ter nagedachtenis aan:
*mijn aartsvriend **Diederik Siemer***
(6-11-1964 22-10-2006)

Auteur: Huibert van der Meer
Coverontwerp: Huibert van der Meer
Fotografie: RFP
2022 – 2023 © Huibert van der Meer
Stolwijk
ISBN: 9789464659962

Het eerste bericht

*Angst te leren kennen is een avontuur
dat ieder mens beleefd moet hebben.*

Søren Aabye Kierkegaard

Preludium

In de zomer van 1991

Herman, Pim en Frits waren druk bezig een kampvuurtje aan de praat te krijgen. Omdat geen van de jongens hier enige ervaring in had, nam het veel meer tijd in beslag dan nodig. Bart en Obbo waren in hun slaapzak gekropen en lagen, beurtelings aan een door Obbo gebouwde joint lurkend, gebroederlijk naast elkaar. Terwijl de drie kampvuurstokers met elkaar discussieerden over de perfecte manier om het verzamelde hout ook daadwerkelijk brandend te krijgen, begon Obbo plots over een road movie te filosoferen. Terwijl hij de joint aan Bart doorgaf, sloot hij zijn ogen en merkte op dat hij een Ganja mobiel door een Amerikaans landschap zag rijden. ‘Gefilmd van bovenaf. Een eindeloos lijkende weg die zich licht slingerend door een dor landschap snijdt, muzikaal ondersteund door jazzy gepluk aan een fretloze basgitaar.’

‘Wat is een Ganja mobiel?’ vroeg Bart.

‘Zo’n ouwe VW bus, waarin hippies al sinds de jaren zestig van de ene naar de andere plek reizen. Waarin voortdurend wordt geblowd. De bus is permanent omgeven door een walm van cannabis geur.’

‘Ah, zo’n hippie bus met gordijntjes?’

‘Precies dat, Bart.’

‘We volgen een tijdje de bus van bovenaf’, ging Obbo verder, ‘dan een zijaanzicht, gevolgd door een shot waarbij de camera op het hete asfalt is neergelegd en je vlak boven de weg de lucht ziet trillen. In de verte komt de bus aan, eveneens vibrerend boven het asfalt. Het jazzy gepluk aan de basgitaar gaat door. Maar er komt, vanaf het moment dat de voorzijde

van de bus in de vibrerende lucht opdoemt, een trompetje bij. Aanvankelijk korte uithalen van de trompet, maar allengs langer aangehouden tonen. Dan komt er een snaredrum bij, bespeeld met van die jazz borstels. Uiteindelijk ook een pianootje. De pianist pingelt wat, een beetje improviserend. En slaat dan opeens een vol majeur akkoord aan. We horen alleen de naklank van dit volle akkoord en de kijker ziet opeens een beeld dat gefilmd is in de bus. We kijken over de schouder van de bestuurder. We zien de achterzijde van zijn hoofd en zijn handen aan het stuur. De weg die door de voorruit te zien is, zit in de onscherpte van de camera. Jouw beurt, Bart.'

'De nagalm', pakte Bart de draad ven het verhaal op, 'van het piano akkoord fade langzaam uit en maakt plaats voor het langzaam aanzwellende geronk van de bus. Nog steeds zien we de handen van de chauffeur aan het stuur. Dan pant de camera heel langzaam naar rechts. We zien een vrouwenvoet op het dashboard. Een rechtervrouwenvoet om precies te zijn. Een ongelooflijke mooie voet is het, met bloedrood gelakte teennagels. Alleen die voet is in beeld, minutenlang. We horen een vrouwenstem. Natuurlijk van de vrouw wier wonderschone voet we al zo lang in beeld zien. Maar we horen niet echt wat ze zegt. Het geronk van de motor overstemt haar stem. We horen wel dat de chauffeur zo nu en dan lacht om wat ze zegt. De vrouw zelf barst zo nu en dan ook in lachen uit.'

'Ja, prachtig, Bart. En dit zijn dan gewoon de eerste tien minuten van onze road movie. Verstilde beelden, aangevuld met woorden die voor de kijker gewoon onverstaanbaar zijn. Let je een beetje op, Frits. Jij moet het gaan verfilmen later.'

Frits, nog steeds met Herman en Pim in de weer met het kampvuur, antwoordde: 'Ja, ik hoor alles. Ben benieuwd naar de rest.'

'Jij bent aan de beurt, Obbo', zei Bart, die de joint weer van zijn kompaan overnam.

'Opeens krijgen we een shot door de voorruit van de bus geschoten. We zien na tien minuten pas de twee acteurs vol in beeld. Rechts de bestuurder, links een dame in een rode jurk. Precies de kleur van de lak op haar teennagels. Een onvoorstelbaar mooie dame is het, zo een waar zeg maar meer

dan negentig procent van de mannelijke kijkers meteen voorvalt. Zo'n universele schoonheid aan wie je geen enkele weerstand kunt bieden. Ze heeft fel blauwe ogen en lipstick in, je raadt het al, de kleur van haar jurk en haar teennagels. Ze steekt een sigaret op, doet dit op een uitzonderlijk sensuele wijze. Het is bijna alsof het in slow motion geschiedt. Ze trekt aan de sigaret, inhaleert diep en blaast de rook recht in de richting van de kijker. Er wordt ingezoomd op haar ogen. Gedurende een minuut ziet de kijker deze bedwelmende ogen. Er zwelt weer muziek aan. Ditmaal alleen een trompetje. We horen lang aangehouden tonen, een beetje een snerpend geluid, half gedempt, met een enorm lange nagalm. Jij weer, Bart.'

'Nu zoomt de camera in op haar mooie mond. We zien nu extreem groot in beeld hoe ze de filtersigaret tussen haar lippen klemt en eraan zuigt. Ze blaast de rook richting de kijker uit. Dan opeens zwenkt de camera naar achteren. We zien gedurende hooguit een seconde een lijk achter in de bus liggen. De kijker schrikt zich te pletter, daar het hier een lichaam zonder hoofd betreft. Dan zwenkt de camera weer teug naar de twee voorin de bus. Fade-out van de muziek, het geronk keert weer terug. Jouw beurt, Obbo.'

'We zien de twee weer door de voorruit gefilmd in beeld. De chauffeur zegt grinnikend: *Heftig effect, hoor, zo'n handgranaat in een mond.* Waarop de dame in lachen uitbarst en antwoord: *Die klootzak verdiende dit gewoon. Laten we hier zijn lichaam dumpen.* Het volgende shot is dan dat van het hoofdloze lijk op het hete asfalt, met daarachter de bus. De beide portieren slaan dicht, we horen de motor gestart worden en zien de bus weggrijden. De achterzijde van de bus komt ditmaal in de trillende hete lucht boven het asfalt terecht.'

'Jullie zijn ziek, echt waar', merkte Pim op. 'Getver, wat een naar begin van een film. Ik zou als producent geen geld in een dergelijk project willen steken. Volkomen kansloos, die film-scenario's van jullie.'

'Maar we hebben wel een kampvuur,' zei Herman, die het uiteindelijk voor elkaar had weten te krijgen, 'dus daar mag op gedronken worden.'

‘Zo is het’, zei Frits, die blikjes bier uit zijn rugzak tevoorschijn haalde en deze een voor een richting zijn vrienden wierp.

Herman, die van de vijf vrienden met afstand de briljantste gymnasium leerling was en nu al wist dat hij zijn eindexamen met louter negens en tienen zou gaan halen, kwam met een voorstel: ‘Laten we deze avond en nacht niet laten verzanden in een drinkgelag. Maar laten we inspirerende stellingen pomen, waarover we kunnen discussiëren.’

‘Een drinkgelag? Nooit van gehoord’, reageerde Pim schouderophalend. ‘Is dat drinken en lachen tegelijkertijd? Want dat vind ik een stuk leuker dan over inspirerende stellingen discussiëren.’

Frits moest smakelijk om Pims opmerking lachen en klikte zijn blikje bier als laatste open. ‘Een drinkgelag’, richtte hij zich in het bijzonder tot Pim, ‘is een bijeenkomst waar men zich voornamelijk bezighoudt met het drinken van grote hoeveelheden alcohol. En dat kan dan eventueel gepaard gaan met het aanheffen van drinkliederen.’

Herman knikte beamend: ‘Juist, dat klopt. En dat willen we niet.’

‘Liedjes zingen kan anders reuze gezellig zijn’, zei Obbo, die zojuist een tweede joint had gebouwd en deze opstak.

‘Ik ga slapen’, zei Bart en verdween, inclusief zijn hoofd, in zijn slaapzak.

‘Het is half elf’, man’, riep Pim zijn makker toe, maar Bart gaf vanaf dat moment al direct geen sjoerge meer.

‘Nou vooruit, poneer eens een stelling’, richtte Frits zich tot Herman.

Herman, die er al niet meer op gerekend had dat zijn idee ten uitvoer zou worden gebracht, rechtte zijn rug en sprak op theatrale wijze: ‘Angst te leren kennen is een avontuur dat ieder mens beleefd moet hebben.’

‘Oké. En nu?’ vroeg Pim.

‘Nu is het’, verduidelijkte Herman, ‘de bedoeling dat dit het vertrekpunt vormt van een mooie discussie. De quote is afkomstig van de filosoof Søren Aabye Kierkegaard.’

‘Oké, duidelijk’, zei Pim, waarna er een stilte van minstens twee minuten volgde.

‘Het is dus de bedoeling’, herhaalde Herman zuchtend, ‘dat deze quote van Kierkegaard het vertrekpunt vormt van een inspirerende discussie.’

‘Kan zo’n quote,’ zei Obbo, ‘om er een soort van natuurkundige wending aan te geven, niet tegelijkertijd het vertrekpunt zowel als het eindpunt zijn?’

‘Pfff... ik zing veel liever drinkliederen’, merkte Pim op.

‘Is het,’ zei een lichtjes gepikeerd klinkende Herman, ‘nou zo moeilijk om op het inhoudelijke aspect van deze quote te reageren?’

‘Ja, dat is het’, antwoordde Obbo. ‘Je hebt verschillende gradaties van angst. Waarschijnlijk heeft deze christelijke filosoof ooit momenten van angst tegenover zijn god gekend, of angst om door zijn moeder betrappt te worden tijdens het masturberen. Ik noem maar even wat malle voorbeelden. Maar ik heb mijn moeder als kind voor mijn ogen zien doodbloeden. Dat zijn angstige momenten die ik liever niet had meegemaakt. Ik zie ze niet als een avontuur dat ik per se moest leren kennen. Zoals ook mensen die voor hun ogen hun geliefden afgeslacht hebben zien worden, liever deze angstige momenten niet zouden hebben beleefd. Mensen met een hardnekkige angststoornis zien angst vermoedelijk ook niet als een avontuur. Het is daarom een hol citaat, Herman, een verwerpelijke oneliner. Had iets hoopvollers verzonnen.’

Herman keek Obbo zwijgend aan. Het was niet voor het eerst dat Obbo, die van de vijf, althans naar schoolcijfers gemeten, met afstand de minst briljante gymnasium leerling was, hem in het bijzijn van de rest min of meer de mond snoerde. Ook al was dit misschien niet eens Obbo’s bedoeling, daar hij gewoon altijd recht voor zijn raap zei wat hij van iets vond. Zijn en Hermans mening stonden echter meestentijds lijnrecht tegenover elkaar. En waar Herman moeiteloos de drie anderen met woorden wist te overvleugelen, omdat hij wist dat zijn intellect dat van de anderen oversteeg, was hij niet in staat zich te wapenen tegen Obbo. Hierdoor was hij in de loop der jaren met een zekere eerbied naar Obbo gaan kijken, ook al vond Herman dat Obbo zijn mogelijkheden en kansen vergooid door overmatig te experimenteren met drugs.

‘En we gaan de rust in met een 1 – 0 tussenstand voor Obbo’, zei Pim, terwijl hij nog een blikje bier uit Frits’ rugzak griste. ‘Of heb ik het nu helemaal mis en waren jullie niet aan een verbale wedstrijd bezig?’

Er volgde een minutenlang stilzwijgen. Geen stilte. Het gesnurk van Bart overstemde het geruis van de zee.

Frits, die niets liever deed dan kijken naar mensen en dingen, observeerde Herman en zag dat hij, ook al trachtte hij het verwoed te maskeren, danig was aangeslagen. Een verdriet leek in hem te zijn gevaren, alsof hij de woorden van Obbo als een rechtstreekse afwijzing ervoer. Een afwijzing van zijn persoon. Of misschien eerder het negeren van zijn persoon. Het ontkennen, het vergeten. Dat waren termen die Frits te binnen schoten. Herman leek op een teleurgesteld kind dat tevergeefs op een compliment van zijn ouders zat te wachten.

Obbo had zich uit zijn slaapzak weten te wurmen en was opgestaan. Hij ging gehurkt voor het kampvuur zitten, warmde even zijn handen, kwam weer overeind en strekte zich uit. Met de mededeling ‘ik ga een stukje wandelen, even mijn oor bij de golven te luisteren leggen’ liep hij bij zijn vrienden vandaan.

Hij zou die nacht niet meer bij de vier anderen terugkeren...

Bart werd wakker van het – vrolijk klinkende - geroezemoes van de mensen op het strand. Hij had hoofdpijn en een droge mond. Hij draaide zich, met slaapzak en al, om naar links, verwachtend dat Obbo naast hem zou liggen. Maar zijn excentrieke vriend was verdwenen, evenals zijn vrienden Frits, Herman en Pim. Ze waren blijkbaar, zonder dat ze de noodzaak hadden gevoeld hem te wekken, allemaal al naar huis vertrokken. Geen doodzonde, maar wel knap lullig.

Er rolde een voetbal in Barts richting, die tegen zijn benen tot stilstand kwam. Een jochie van een jaar of vijf, zes holde er achteraan, maar hield een meter of vier van Bart vandaan plots halt. Het ventje, dat blijkbaar de boel niet helemaal vertrouwde, staarde hem onderzoekend aan, enigszins loensend.

Bart glimlachte naar de jongen, in een poging diens wantrouwen weg te nemen. Maar vergeefs, het ventje deed geen stap meer dichterbij in zijn richting. Sterker, hij maakte al aanstalten zich om te gaan draaien, zijn aanspraak op de bal op te willen geven.

Pas nu Bart wat beter om zich heen keek, zag hij dat zijn vrienden alle lege blikjes bier en lege flessen drank in een cirkel rondom hem in het zand hadden neergezet. En niet ver van zijn hoofd vandaan hadden ze een houten kruis, dat waarschijnlijk was vervaardigd van de overblijfselen van het kampvuur, in het zand gestoken. Een tamelijk macabere grap. Typisch iets voor zijn vrienden. Bart wist niet goed of hij er wel om moest lachen. Waarom hadden ze hem voor dood achtergelaten?

I Obbo

Maandag 2 juni 2014

Hij was die ochtend ontwaakt onder een brug. Hij had geen flauw idee hoe hij op deze plek was beland. Een plek die hem in elk geval direct deprimeerde. Wat had hij in 's hemelsnaam nu weer uitgespookt, hoe was hij verzeild geraakt in deze naargeestig stemmende buitenwijk, in deze betonnen jungle van een hem volstrekt onbekende stad? Hij wist zich weinig tot helemaal niets van de dag en nacht voorafgaand aan zijn ontwaken te herinneren. Zoals dat de laatste twee jaar - en misschien ook wel langer, hij herinnerde het zich niet - een soort van dagelijkse routine geworden was. Hij wiste bewust met alcohol het merendeel der dagen op rigoureuze wijze uit. Hij wilde zich het liefst niets herinneren, helemaal niets. En de spaarzame restanten die nog restten, datgene wat hij zich vaag herinnerde, zoals flarden van gesprekken, ontmoetingen, jazzmuziek die hij door geopende ramen de straat op hoorde waaien, onderdrukte hij dan steevast weer met pillen, ontelbaar veel pillen, die hij slikte alsof het pepermuntjes waren. Vergeten was zijn kernactiviteit geworden, zijn persoonlijke core business.

Met veel pijn en moeite was hij overeind gekrabbeld, had hij strompelend de naargeestige plek verlaten en zich richting het centrum van de onbekende stad bewogen. Eenmaal daar aanbeland, zag hij aan de kant van de weg een Bastion Hotel. Een malle naam voor een hotel, vond hij. Bastion, een burcht, een citadel, een fort. Alsof je daar je intrek in een kamer moest nemen wanneer je je moest verdedigen tegen vijanden die je elk moment de strot af konden snijden. Een verdedi-

gingslinie tegen de boze buitenwereld. Hoe konden ze, even puur vanuit commercieel oogpunt gedacht, het verzinnen, een dergelijke naam voor een hotel. Maar een bastion waar hij zich een aantal dagen in de anonieme luwte kon onderdompelen, was nu meer dan welkom.

De dame achter de balie had hem met grote ogen van verbazing aangestaard. Herkende ze hem? Had ze misschien een cd van hem in huis? Maar nee, daar leek ze hem veel te jong voor. Vergane glorie was hij als artiest, een zanger uit de oude doos.

Ze vroeg om zijn creditcard en leek stiekem te verwachten dat hij deze niet bezat. Althans, zo keek ze hem wel aan, met zo'n gemeen, treiterig glimlachje. Ze dacht natuurlijk dat hij een zwerver was. En, toegegeven, zo zag hij er ook uit. Maar met een triomfantelijk gevoel had hij de creditcard uit de binnenzak van zijn zwartlederen 'Gestapojas' gevist en deze op de balie neergelegd.

'Hoe veilig is dit bastion nou eigenlijk, juffrouw?'

'Eh, er hangt aan het begin van de gang, direct achter de schuifdeuren een plattegrond, meneer. Daar staan alle brandblusapparaten en nooduitgangen op aangegeven.'

'Dat bedoel ik niet. Biedt dit bastion bescherming tegen...'

Ze had de creditcard gecheckt, schoof deze over de balie naar hem terug en overhandigde hem, zonder hem uit te laten spreken, een keycard en noemde zijn kamernummer. Daarna richtte zij zich direct tot de twee volgende gasten, die zich al een tijdje achter Obbo hadden opgesteld.

Kutwijf, dacht Obbo, asociale, klantvriendelijke trut. Mensen gewoon uit laten praten was er tegenwoordig niet meer bij, zelfs niet bij werknemers met een dienstbaar beroep.

Hij vond al snel zijn kamer op de eerste verdieping van het hotel. Hij trok meteen zijn kleding uit en liep naar de badkamer. Daar zag hij in de spiegel een flinke wond op zijn voorhoofd en ook zijn linkerwang zat onder het bloed. Wat was dit nu weer? Was hij gevallen onder de brug en ongelukkig terechtgekomen met zijn zatte kop? Nu hij in het volle kunstlicht beter naar zichzelf kon kijken, zag hij tevens opgedroogd bloed op zijn vingertoppen en op de palmen van zijn handen...

Wie? Wat? Waar? Wanneer? Waarom? Hoe? Vragen die er al lang niet meer toe deden. Vergeten was nog zijn enige doel. Ze leefde toch niet meer, zijn lief. Het had toch allemaal geen enkele zin meer.

De wetenschap dat zich twee volle wodkafllessen in de diepe zakken van zijn lange lederen jas bevonden, zorgde ervoor dat hij niet in paniek sloeg. Die twee flessen waren genoeg om zich minstens een dag of twee met succes te kunnen verdedigen tegen de spoken uit het verleden, de herinnering aan zijn grote liefde en wat haar was overkomen.

Obbo stapte onder de douche, sloot zijn ogen en stelde zich voor dat hij zijn armen om zijn lief heensloeg. Ze stonden samen in de regen, een warme, dampende regen. Hij keek in haar ogen, streelde met de rug van zijn hand haar wang, kuste haar voorhoofd, legde zijn handen op haar heupen, knielde neer en drukte zijn wang op haar kletsnatte buik. Iets dat in werkelijkheid nooit meer kon gebeuren, voor eeuwig was uitgesloten, hij kon het zich louter nog maar voorstellen.

Hij schreeuwde haar naam, en weer, en weer, terwijl de warme regendruppels op zijn schouders en rug uiteenspaten...

II Bobokop

Donderdag 5 juni 2014

Ronald zat zenuwachtig, iets dat wel enigszins slagwerkers eigen is, met twee potloden op de rand van Rosita's bureau te tikken. Loek was niet, zoals Ronald, gaan zitten op een van de twee stoelen tegenover Rosita, die al sedert de oprichting de manager van de band was. De gitarist was blijven staan en leunde, met zijn handen steunend op de rugleuning van de tweede stoel, iets voorover. Hij keek de manager met grote ogen aan en fronste zijn wenkbrauwen, om na een paar seconden stilte te vragen: 'De tour cancelen? Hoe bedoel je? We zijn al weken aan het repeteren.'

'Obbo is eh...' begon Rosita nogal onzeker aan haar verklaring.

'Dood?' onderbrak Ronald.

'Nee, niet dood. Hij is eh...'

'Nou, voor mij wel', viel Ronald haar andermaal luid in de rede. 'Als die luhannes ons nu weer laat zitten, dan is hij voor mij gewoon dood. Wat een klootzak, die gast, niet te geloven.'

'Obbo', probeerde Rosita voor de derde keer, 'is er gewoon niet meer toe in staat. Laten we het daarop houden.'

'Hij ging toch afkicken in die kliniek?' informeerde Loek, die niet zo boos was als Ronald, eerder erg teleurgesteld.

'In die kliniek', antwoordde Rosita zuchtend, 'blijkt hij maar een half dagdeel aanwezig te zijn geweest.'

'Een half dagdeel?' Ronald kon Rosita nauwelijks geloven. 'Hij is er in fucking maart al naartoe gegaan. En pas nu weet jij ons te vertellen dat-ie daar maar een half dagdeel heeft gezeten. En wij maar repeteren. Holy fuck. Ik zeg: we nemen

een andere zanger en laten die tour gewoon alsnog door- gaan.'

'Hoe had je je dat voorgesteld?' vroeg Loek zijn mede band- lid.

'Gewoon zoals ik het zeg. We organiseren audities en gaan de nummers met een andere zanger doen.'

'Maar het zijn de songs van Obbo, man. Ik denk niet dat we dat kunnen maken', reageerde Loek, die nu ook steeds luider ging spreken.

'Ach, weet ik toch ook wel', schreeuwde Ronald, die de pot- loden wegsmeet en opstond van zijn stoel. 'Kut is het gewoon. Kut, kut en nog eens kut. Die gore junk en alcoholist verkloot nu werkelijk al het grootste gedeelte van mijn leven. Ik hoef die hufter echt nooit meer te zien.'

Loek raakte geïrriteerd door Ronalds gedrag en vijandige woorden aan het adres van Obbo, die hij ondanks alles nog steeds als een dierbare vriend beschouwde. Hij maakte met een handgebaar aan de drummer duidelijk dat deze moest nokken met het spuwen van verwijten.

'Hoe dan ook, ik ga de tour cancelen', kwam Rosita tussen- beide.

'Hoe is het met Obbo?' informeerde Loek. 'Heb je hem recent nog gezien of gesproken?'

Rosita knikte: 'Afgelopen dinsdag heb ik hem voor het eerst weer gezien. In een hotel in Maastricht. En geloof me, hij was er erger aan toe dan ooit. Hij leek mij eerst niet eens te her- kennen.'

'Mijn hemel', verzuchtte Loek.

'Ik wil al die zielige verhalen niet horen', schreeuwde Ro- nald, die Rosita's kantoormuimte verliet, de deur met volle kracht achter zich dichtsmijtend.

'Ga door', zei Loek, die nu wel ging zitten op de bureaustoel tegenover Rosita. 'Typisch Ronald, zullen we maar zeggen.'

'Ik werd zondagnacht om drie uur door hem gebeld. Ik lag te slapen, uiteraard. Hij was straalbezopen en hilde eigenlijk alleen maar. Hij mompelde van alles tussen zijn gehuil door, maar ik kon er nauwelijks iets zinnigs uit opmaken. Nou ja, behalve dan dat ik uiteindelijk begreep dat zijn grote liefde was gestorven, er bloed aan hem kleefde en dat het leven

geen enkele zin meer voor hem had. Dat hij in zijn Gestapojas nog zo'n honderd xtc-pillen had en hij er zoveel mogelijk ging innemen. In elk geval ruim voldoende om uit het leven te stappen. Zoiets brabbelde hij tussen het snikken door.'

'Jezus. En toen?'

'Ik probeerde op hem in te praten. Ik... ik probeerde hem te kalmeren. Maar hij wist opeens niet meer wie ik was. Hij dacht dat ik een prostituee was. Mijn naam klonk hem zo hoerig in de oren, zei hij. Of ik naar hem toe wilde komen en hem dan wilde pijpen op het moment dat hij zijn laatste adem uitblies. Dat leek hem namelijk een mooie dood. Neukend sterven leek hem nog mooier, maar hij zei dat hij daar fysiek de laatste tijd niet meer toe in staat was. Nou ja, van die dingen. Een naar gesprek was het, te gênant voor woorden. Niet de Obbo die wij kennen. Ik krijg er nog de rillingen van.'

'Snap ik. Heftige shit, Roos.'

'Ik vroeg waar hij dan was. Hij zei in een hotel. Ik vroeg welk hotel dan, waar? Hij had geen flauw idee. Ik zei dat er toch ergens wel een brochure van het hotel op de kamer moest liggen of een visitekaartje of zo. En ruim een uur later had hij het hoteladres op een kaartje in de kamer gevonden. Het Bastion Hotel in centrum Maastricht. Het was intussen half zes. Ik schoot in mijn kleren en ben er naartoe gereden.'

Loek vroeg of hij een sigaret mocht opsteken? En zonder op Rosita's antwoord te wachten, stak hij er al een op.

Rosita knikte glimlachend en schoof haar lege koffiemok in zijn richting. 'Voor je as', verduidelijkte ze. Ze vertelde door: 'Na een hoop gezeik met de mensen van het hotel mocht ik uiteindelijk samen met een personeelslid Obbo's kamer betreden. Hij lag naakt op bed en de kamer zag er - goddank, want ik vreesde het ergste - eigenlijk verder best onaangeeroerd uit. Het personeelslid verliet de kamer op het moment dat ik Obbo had gewekt en hij in stomdronken toestand rechtop in bed zat en tegen mij aan begon te brabbelen. Ik heb daar tot twaalf uur met hem op de hotelkamer gezeten. Langzaam maar zeker werd hij iets nuchterder. Ik wist hem over te halen met mij mee naar huis te gaan. Rond de klok van drie uur waren we in Amsterdam.

'Dus hij is nu bij jou thuis? Alleen?'

'Nee, niet alleen. Mijn moeder en mijn oma zijn bij hem.'

'En dat gaat goed, denk je? Je denkt dat hij daar ook blijft?'

'Die twee Italiaanse Big Mama's laten hem echt niet ongevraagd de deur uit lopen. En hij is weer nuchter. Toen ik vanmorgen vertrok, zat hij een potje schaak te spelen tegen mijn oma.'

'Weer nuchter? En dus aanspreekbaar?'

'Ja, hij vroeg of hij zich erg had misdragen in mijn bijzijn. Toen ik dit beaamde, bood hij zijn excuses aan. Wel vier, vijf keer. Ik vroeg hem wie die grote liefde was, die was overleden. Maar hij schudde zijn hoofd en maakte middels een handgebaar duidelijk dat hij er liever niet over wilde spreken.'

'En heb je nog gevraagd waarom hij zo snel die ontweningskliniek heeft verlaten?'

'Ja, tuurlijk. Hij antwoordde dat hij nu eenmaal verslavingsgevoelig is, dat geen therapie of medicijn hem daartegen kan helpen. Hij was als kind al verslaafd aan specifieke handelingen, aan bepaalde lekkernijen. Hij was verslaafd aan piano-spelen, aan teksten schrijven, verslaafd aan vrouwen. Alles wat op zijn pad kwam en dat hij als aangenaam ervoer, daaraan kon hij verslaafd raken. Vrouwen, drugs, drank. Stel je voor, zei hij, dat ik verslaafd raak aan het vermoorden van mensen. Ik ben een potentieel gevaar. Voor mezelf en voor mijn omgeving.'

'Typisch Obbo, om de dingen zo te vergroten.'

'Ja, maar de tour gaan we cancelen. Dat staat voor mij wel vast.'

'Ja, het was ook eigenlijk te mooi om waar te zijn', zei Loek en stond op van zijn stoel. 'Ik ga maar weer, Rosita. Zorg goed voor mijn vriend alsjeblijft.'

III Frits

Vrijdag 6 juni 2014

De taxi kwam pal voor Frits' woning tot stilstand. Hij had gedurende de rit van Schiphol naar Hilversum op de achterbank gezeten en vrijwel geen woord gesproken. Al had de chauffeur de eerste kilometers wel enkele pogingen ondernomen om een gesprek met hem aan te knopen. Frits, die na de vlucht van New York naar Amsterdam domweg te afgepeigerd was om met wie dan ook te spreken, deed net alsof hij telkens in slaap dommelde. Waarna de chauffeur op een gegeven moment zijn pogingen staakte en de radio zachtjes had aangezet. Het was zo'n radiozender die zonder tussenkomst van een DJ klassieke rockmuziek ten gehore brengt. Lenny Kravitz, Rolling Stones, Thin Lizzy, dat soort werk. Weliswaar geen oeverloos tussendoorgewauwel van een DJ, maar je kreeg als luisteraar wel om de zoveel songs een bombardement aan tenenkrommende commercials voor je kiezen.

'Zevenenzestig euro en zeventig cent, meneer', sprak de chauffeur, over zijn rechterschouder in Frits' richting blikkend.

Frits overhandigde de man vijfenzeventig euro, gebaarde dat het zo goed was en opende het portier van de Mercedes. De taxichauffeur stapte tegelijkertijd met Frits uit de bolide en hielp hem met zijn koffers. Twee van de drie koffers waren bestemd voor filmapparatuur, de derde was gevuld met kleding, boeken, een scheerapparaat, een reserve mobieltje en een tablet. Frits nam de twee 'filmkoffers' voor zijn rekening en de chauffeur sleepte de derde koffer achter zich aan. Bij de voordeur namen ze afscheid.

De voordeur ging tamelijk stroef open. Een berg post van ruim vier maanden versperde Frits bijna de toegang tot zijn eigen woning. Hij moest eerst zijn drie koffers en daarna zichzelf door een kier van amper een halve meter wurmen. Toen hem dat eindelijk, en met de nodige moeite, gelukt was, liet hij de berg post voor wat die was en zette zijn drie koffers in de logeerkamer. Niet dat hij sinds hij hier woonde ooit een logé over de vloer had gehad. Maar toch, er stond een logeersed en er hing zelfs een televisiescherm aan de wand tegenover het bed. Feitelijk had hij deze kamer ingericht voor zijn zoon Quentin, die hij ruim vier jaar niet meer had gesproken of gezien. Het jochie was nu twaalf jaar oud en woonde bij zijn moeder in Antwerpen. Althans, Frits vermoedde dat zijn ex en zijn zoon nog steeds in Antwerpen woonden. Het huis waarin ze met zijn drieën ooit een gelukkig gezin hadden gevormd, al was dat ‘gelukkig’ grotendeels voor de Bühne geweest, was al jaren geleden verkocht. Naar welk adres de twee waren verhuisd, daarvan was hij niet op de hoogte. Zijn ex en zijn zoon hadden hem volledig uit hun leven geband. Op social media was hij geblokkeerd en zijn ex had hoogstwaarschijnlijk een nieuw mobiel nummer aangevraagd. Haar oude nummer bestond niet meer.

Hij verliet bijna gehaast de logeerkamer. Hij was nu te moe om over zijn ex en zijn kind na te denken. Dus haastte hij zich richting een fles whisky, die hij sinds jaar en dag in een keukenkastje boven het aanrecht bewaarde, pal naast de whisky- en wijnglazen. Hij had er altijd minstens drie op voorraad.

Het rode lampje van zijn antwoordapparaat knipperde. Het viel hem meteen op terwijl hij door de living richting zijn keuken liep. Dat moest toch wel een eeuwigheid geleden zijn, dat iemand hem nog op zijn vaste telefoonnummer had gebeld en er zelfs toe over was gegaan iets in te spreken.

‘Eerst effe een whisky, Frits’ sprak hij hardop. Hij moest er zelf om lachen. Sprak hij nu werkelijk hardop tegen zichzelf? Dat had dan waarschijnlijk alles met zijn vermoeidheid te maken. ‘Of nee, misschien toch eerst effe luisteren’, sprak hij andermaal hardop. In een flits schoot het namelijk door zijn gedachten dat het misschien een bericht van zijn zoon Quentin kon zijn. Dat was namelijk iets waar hij al jaren op wacht-

te, een teken van leven van zijn kleine lieve knulletje, dat natuurlijk, daarvan was hij zich terdege bewust, al lang niet meer dat kleine knulletje was zoals hij hem zich herinnerde, want inmiddels immers een puber.

Een aantal seconden hing Frits' wijsvinger als bevroren zo'n tien centimeter boven de afspeeltoets van zijn antwoordapparaat. Het zou toch niet? Het zou toch niet zo zijn? Hij durfde de toets bijna niet in te drukken... Misschien moest hij toch eerst even die whisky voor zichzelf inschenken. Wellicht dat hij dan psychisch beter bestand zou zijn tegen het horen van de stem van Quentin, die waarschijnlijk ondertussen een tweetal octaven lager moest klinken dan hij zich herinnerde.

'Ach, schei toch uit, Frits. Druk toch gewoon op die knop, luhannes', sprak hij hoofdschuddend hardop tegen zichzelf en drukte de toets in.

Gefluister: 'Frits... Frits, ik... ik... ik ben zo bang.'

Hij herkende de stem vrijwel onmiddellijk. De stem van de liefde van zijn leven. Dit was, uiteraard, niet zijn ex. Het was de stem van Irma, een dame met wie hij zes jaar in hetzelfde pand had gewoond. De schrik sloeg hem om het hart, een ijzingwekkende huivering trok door zijn lijf. Ze klonk echt angstig. Er flitste van alles door zijn hoofd. Te veel om te bevatten bijna.

Na een korte stilte van, pak 'm beet, een seconde of vier, die echter in de beleving van Frits wel een eeuwigheid leek te duren, vervolgde ze, nog zachter fluisterend dan voorheen: 'Die creep is hier in huis, verdomme. Te bedenken dat wij zes jaar samen met die psychisch gestoorde onder hetzelfde dak hebben gewoond...'

Frits was even helemaal de weg kwijt. Alle zes de andere bewoners van het grachtenpand met wie zowel Irma als hij destijds in het grachtenpand had gewoond, flitsten door zijn hoofd. Wie kon er bij haar binnen zijn? Wie van deze personages bedreigde Irma? Hij wilde bijna schreeuwen tegen het antwoordapparaat: 'Wie dan? Wie dan, verdomme?'

Een schreeuw, gestommel, geluid dat leek op een worsteling. En daarna heel lang niets. Totdat er aan het einde van het exact twee minuten durende bericht, wat de maximale duur was dat een beller op het antwoordapparaat kon inspreken,

een geluid klonk dat verdacht veel leek op het wegslepen van een lichaam over een houten vloer.

Hij beluisterde het bericht opnieuw en opnieuw, steeds weer opnieuw. Misschien wel tien, elf keer achtereen, steeds misselijker wordend, slapper, wanhopiger, kwader, moedelozer. Kortom, allerlei gemoedstoestanden waarin hij zich niet bepaald thuis voelde.

Hij keek op zijn horloge. Het was al redelijk laat: tien voor twaalf in de avond. Wat moest hij doen? De politie bellen was waarschijnlijk het meest voor de hand liggende om meteen te doen, maar om de een of andere reden kwam die gedachte totaal niet in hem op. Nee, hij nam met zijn mobiel de door Irma ingesproken tekst op en plaatste deze als audiobestand in de groepsapp van de voormalige grachtenpandbewoners. Hij besepte dat de meeste van zijn vrienden zich net als hij kapot gingen schrikken, maar vooral was hij gebiologeerd door het idee dat zich tussen hen dus iemand bevond die zich met terugwerkende kracht betrapt moest voelen. Misschien dat hij uit de verschillende reacties al kon opmaken wie er bij Irma in de woning was binnengedrongen.

Na een minuut kwamen de eerste reacties:

Anna

Een geluidsfragment van je nieuwste film, Frits?

Pim

WTF!!! Dat is de stem van Irma. Toch?

Frits

Klopt, Pim. Ik ben net terug van vier maanden buitenland. Dit stond op mijn antwoordapparaat. Op 31 mei door haar ingesproken. Ik schrok me de pleuris. Niet echt lekker thuiskomen, kan ik jullie verzekeren.

Asha

Jeetje! Heb je de politie al gebeld, Frits?

Frits

Nope.

Asha

Moet je wel meteen doen, denk ik.

Frits

Ik weet niet. Ben nogal in shock geloof ik.

Pim

Die bel ik wel. Ga het meteen doen. Jezus Christus nog an toe.

Asha

Kan Iris niet naar haar huis gaan? Ze woont van iedereen het dichtst bij Irma in de buurt.

Pim

Iris ligt al op 1 oor denk ik. Ze heeft deze berichten ook niet gelezen zie ik.

Asha

Ik ga haar proberen te bellen.

Pim

Goed plan. Bel ik de politie.

Anna

Gaat het wel goed met jou, Frits?

Frits

Nee, niet echt...

Anna

Bellen?

Frits

Zou ik geloof ik wel fijn vinden.

Anna

Oké, ik bel je.

Frits

Ik bel jou zo wel. Eerst nog ff een douche pakken en de fles whisky leger maken.

Anna

Top. Tot zo! X

Frits

Tot zo, Anna. XXX

IV Pim

Zaterdag 7 jun 2014

Pim had het door Frits in de groepsapp geplaatste geluidsfragment wel zo'n twintigmaal beluisterd. Verbijsterd was hij. Het was nog geen twee weken geleden dat hij voor het laatst bij Irma had geslapen. Iets dat hij een à twee keer per maand deed. Zonder dat ook maar iemand hiervan wist. En omdat hij haar zo frequent bezocht, had hij in haar slaapkamer een laptop van zijn bedrijf liggen. Daarmee logde hij via een citrix systeem in op de software van zijn bedrijf. Zodat het, wanneer zijn verslaving aan haar weer 's zo hoog opspeelde dat hij zich niet langer kon bedwingen en wel in haar nabijheid moest vertoeven, net leek alsof hij gewoon aan het werk was. Ook stond er op de laptop een stukje software dat beter niet door anderen gezien kon worden. Dan hing hij meteen, zeg maar.

Stel, want daar had het wel degelijk alle schijn van, dat haar werkelijk iets was overkomen. Of erger, dat ze om het leven was gekomen. Dan volgde er logischerwijs een politieonderzoek. Hoe buitengewoon vreemd en uitermate verdacht was het dan niet wanneer men in haar woning een laptop van hem zou aantreffen? Die laptop, dat stond voor Pim toch min of meer al vast, moest daar hoe dan ook weggehaald worden, voordat men de boel in Irma's woning minutieus ging doorspitten. Hij was in het bezit van de sleutel van haar woning, er was niets dat hem kon tegenhouden het ding op tijd voor de buitenwereld weg te moffelen. Ja, wel als hij nu, zoals hij de anderen in de app had beloofd, de politie zou bellen. Na dat telefoontje kon hij natuurlijk beter juist verre van de wo-

ning van Irma blijven. Hij besloot dat telefoontje dan ook nog even een aantal uren uit te stellen.

‘Fuck,’ vloekte hij zachtjes, ‘dit kan toch niet waar zijn?’

Echtgenote Nouchka lag al uren in bed. Als hij haar nu wakker zou maken om te zeggen dat hij midden in de nacht nog de weg op ging omdat hij vroeg in de ochtend een onverhoedse zakelijke bespreking in Duitsland had, zou ze hem voor gek verklaren en er een behoorlijk punt van maken. Daar paste hij voor. Hij had nu wel wat anders aan zijn hoofd. Irma was veel belangrijker voor hem dan zijn echtgenote. Het verstandigst was het om zijn tien jaar jongere echtgenote een appje te sturen, die ze hoogstwaarschijnlijk, ze was nu eenmaal een echte uitslapster, pas de volgende ochtend rond een uur of elf zou lezen.

Zo’n twintig minuten later reed Pim in zijn zeer comfortabele bolide, de Audi R8 5.2 V10 FSI Quattro, over de A2 richting het huis van de vrouw die hem al jarenlang leek te betoveren. Vanaf het allereerste moment dat hij een blik op Irma wierp, en dat was in september van het jaar 1994, was hij namelijk volkomen aan haar overgeleverd. Nooit eerder had hij zo’n bloedmooie vrouw gezien. Hij raakte er aanvankelijk dan ook erg van in de war. En niet alleen dat, hij werd er al vrij snel zelfs hoogst onzeker en wanhopig van. Ze zag hem namelijk nauwelijks staan, terwijl hij juist voortdurend zo zijn best deed om het contact met haar enigszins te verdiepen. Maar al snel werd het toch een soort van behapbare onbeantwoorde liefde. Op een gegeven moment was het Obbo, de gast in het grachtenpand die elke vrouw wist te verleiden, die haar voor zich opeiste. Ze werden een stel. En het leek ook alsof de twee elkaar nooit meer gingen loslaten. Totdat Obbo zich opeens belemmerd in zijn vrijheid voelde en haar na nog geen jaar zomaar aan de kant schoof. De arme Irma was ontroostbaar, terwijl Obbo zichtbaar juist weer veel meer van het leven leek te genieten. Toen Irma op een gegeven moment openlijk met andere jongens in het grachtenpand begon te flirten, bleef ze Pim nog steeds louter negeren. En dat deed pijn, verdomd veel pijn. Hij kon haar, en tevens de jongens met wie ze flirtte, die nota bene zijn beste vrienden waren, wel vermoorden.

Was ze vermoord? Zo leek het wel als je het geluidsfragment telkens maar weer beluisterde. Kon hij zich een leven zonder Irma voorstellen? Nee, dat leek hem schier onmogelijk.

Prince knalde uit de speakers van zijn Bose Car System. De favoriete muziek van Irma. Hij had het nummer Scandalous op repeat gezet. De laatste keer dat hij met Irma samen was, hadden ze gevreeën op dit specifieke nummer. Ook zij had de song toen op eindeloos herhalen gezet. Het leek alsof hij zweefde, zich lavend aan haar nog steeds wonderschone lichaam en de zo opzweepende muziek, die door de voortdurende herhaling telkens intenser leek te worden, min of meer met hun beider lichamen leek te versmelten.

V Asha

Zaterdag 7 juni 2014

Dit was nou typisch zo'n moment waarop Asha ervan baalde dat ze geen relatie meer had met Beth. Ze had zich kunnen afreageren bij haar, dit bizarre en onverwachte nieuws tenminste even kwijt gekund. Heel even was het door haar hoofd geschoten om Beth te bellen. Ze wist zeker dat Beth dan bereid zou zijn om haar aan te horen. Zoals ze ook zeker wist dat Beth haar dan troost had kunnen bieden. Maar nee, die gedachte liet ze al snel varen. Stel je voor dat die heks van een Babs, de nieuwe liefde van Beth, haar oproep zou beantwoorden. Dit omdat Beth bijvoorbeeld al lag te slapen en de twee een dusdanige relatie hadden dat ze elkaars mobiele oproepen beantwoordden. Je had van die stellen, en dat wist ze vanuit haar werkpraktijk, die werkelijk alles met elkaar deelden, de persoonlijke post van de ander gewoon openmaakte, of zelfs de privéoproepen op de mobiele telefoon van de ander beantwoordden. En als ze uitgerekend op dit moment iemands stem niet wilde horen, dan was het die van de verschrikkelijke Babs.

Asha had graag op dit moment met Frits willen bellen, maar Anna was haar voor geweest in de groepsapp. De twee voerden nu waarschijnlijk al ruim een uur een telefoongesprek. Ze kon zich maar wat goed voorstellen dat dit nieuws met betrekking tot Irma met name Frits van streek maakte. Iedereen binnen de vriendengroep wist dat Frits na al die jaren nog steeds een zwak had voor Irma.

En Pim? Was het een optie om te bellen met de vastgoedmagnaat/projectontwikkelaar? Pim was de laatste tijd veelvuldig in het nieuws met spraakmakende projecten. Wat betreft media-aandacht had hij zowel Obbo als Irma ver achter zich gelaten. Wie had dat vooraf ooit durven voorspellen? Pim moest nu toch intussen wel de politie hebben gebeld. Maar nee, ook deze gedachte schoof ze terzijde. Pim was voor Asha niet bepaald het type om een lekker gesprek mee te voeren. Al vanaf het allereerste begin, ten tijde van hun gezamenlijke tijd in het grachtenpand en hun beider lidmaatschap van Societas Canalis, had ze met Pim niet echt een klik. Pim stond toen al veel te ver van haar vandaan. En de afstand tussen de twee was in de loop der jaren alleen maar verder toegenomen. Onoverbrugbaar zou je kunnen zeggen. Het was dat ze Pim nog ontmoette tijdens de vaste vijfjaarlijkse reünie van Societas Canalis, anders hadden de twee elkaar, en dat wist ze honderd procent zeker, maar hoogstzelden gezien of gesproken.

Ze luisterde nog eens naar het audiobestand. Irma klonk er doodsbenauwd op. Asha kreeg er de koude rillingen van. En onwillekeurig ging ze nogmaals het rijtje af. Wie o wie van de hechte vriendengroep was er bij haar in huis en joeg haar de spreekwoordelijke stuipen op het lijf? Of nee, erger nog: wie van de groep ging er zover dat hij of zij zich fysiek aan haar vergreep? Want of het een hij of een zij was, dat was uit Irma's woorden niet echt op te maken. Dat ze echter zelf vermoedde dat het waarschijnlijk een van de mannen moest zijn geweest, was tamelijk gepreoccupeerd.

Pim sloot ze bepaald niet bij voorbaat uit. Anderzijds kon zij het zich ook niet echt voorstellen dat hij tot zoiets in staat was. Iemand afpersen of onder flinke druk zetten, dat zag ze hem misschien wel doen. Machtspelletjes, zoals die in zijn branche gespeeld werden, waren hem bepaald niet vreemd. Hij had er dikwijls bijna vrolijk over verteld tijdens de vijfjaarlijkse reünies.

Herman? Kon het wellicht dan Herman zijn? Herman die het inmiddels tot de status van mogelijk toekomstig minister-president had geschopt. Herman die ten tijde van Societas Canalis nog actief lid was van de jongerenafdeling van Groen-Links en gaandeweg de jaren in het politieke spectrum steeds verder richting rechts was afgedreven. De politieke junk die voor niets of niemand daadwerkelijk oog had, maar zich feitelijk nu al jaren louter en alleen bezighield met politiek bedrijven, full time en met een overgave die zich het best liet vergelijken met die van een topsporter met een Olympische droom. Nee, Herman kon toch onmogelijk van iets in deze richting verdacht worden. Hij had het er gewoon te druk voor.

Obbo? De aan lager wal geraakte rockster was al een flinke tijd uit beeld. Niet alleen bij Asha, maar bij alle vrienden uit de groep. Hij zat ook al lang niet meer in de groepsapp. Obbo die in 1995 de zo betoverend mooie Irma aan de kant had gezet en daarmee destijds zo'n beetje iedereen in het grachtenpand tegen zich in het harnas had gejaagd. Iets waar Asha zich met terugwerkende kracht behoorlijk over verbaasde, waar zij zich zelfs enigszins voor schaamde. Want was de massale verontwaardiging en afkeuring die Obbo van alle andere grachtenpandbewoners voor zijn kiezen kreeg, en ook nog eens op bepaald niet mis te verstane wijze, in wezen niet veroorzaakt door het tamelijk theatrale gedrag van Irma? Mocht Obbo het als twintigjarige jongeling en notoire losbol niet gewoon uitmaken met zijn meisje?

Hoe dan ook, natuurlijk was de ooit bekende Nederlander Obbo, de drugs- en drankverslaafde, zwaar aan lager wal geraakte muzikant/zanger met zijn immer onvoorspelbare gedrag en zijn lange geschiedenis van opnames in psychiatrische klinieken, een mogelijke verdachte. Wat heet een mogelijke verdachte? Asha wist zeker dat vrijwel iedereen van de groep met de vinger naar Obbo zou wijzen, mits hij tenminste

ten tonele zou verschijnen en er überhaupt naar hem te wijzen viel.

Mocht Frits worden uitgesloten? Hij had dan weliswaar het bericht van Irma op zijn antwoordapparaat ontvangen, maar sloot dit feit hem wel bij voorbaat uit? Er vielen scenario's genoeg te bedenken dat Frits toch degene was die Irma bedreigde. Maar zover wilde Asha nu niet gaan. Frits was een zeer dierbare vriend, een lieverd, iemand die altijd voor anderen klaarstond. Het feit op zich dat ze op deze manier over haar voormalige huisgenoten nadacht, vond ze eigenlijk al misselijkmakend. Het waren allemaal fantastische mensen, ieder op zijn of haar eigen specifieke wijze. En van geen van deze mensen kon ze zich iets dergelijks voorstellen. Ze wilde er ook eigenlijk helemaal niet over nadenken of speculeren. Wat bezielde haar toch? Liet de politie, die intussen door Pim op de hoogte moest zijn gebracht, het allemaal maar lekker uitzoeken.

Ze moest nodig naar bed. Het was inmiddels al na twee uur in de nacht. Ze wou ook niet te laat opstaan. Wellicht zou er al vroeg meer nieuws met betrekking tot Irma bekend zijn. En misschien - ze vermoedde het niet, maar toch, je kon nooit weten - was dit alles wel gewoon een grap van Irma. Of wellicht een grap van Frits en Irma samen. Het bleven immers kunstenaars, die twee.

VI Societas Canalis

Vrijdag 24 juni 1994

Pim zat naast zijn jeugdvriend Bart in het gras, zo'n meter of vijf verwijderd van het sfeervol verlichte zwembad. Met een tevreden glimlach stelde hij vast dat vrijwel iedereen die hij had uitgenodigd, en dat waren bij elkaar opgeteld toch zo'n dertig geslaagden, van wie sommigen met introduc e, acte de présence had gegeven. Al met al waren er zo'n vijfenveertig jongeren op zijn feest afgekomen. Inmiddels was het rond de klok van half twaalf in de avond en taaiden er al enkele van deze genodigden af.

'Goed feest. Wat vind jij, Bart?' vroeg Pim zijn vriend en stootte hem met zijn ellenboog tamelijk hardhandig aan. Hij had namelijk het vermoeden dat zijn vriend elk moment in slaap kon gaan sukkelen. Dat zou niet bepaald een flitsende indruk op de nog aanwezige genodigden maken. Iets dat Pim zijn vriend graag wilde besparen. Bart stond toch al bekend als iemand die op een andere planeet vertoefde.

'Huh? Wat? O ja, sorry, het beste feest tot nu toe. Met afstand.'

'Naar hoeveel examenfeesten ben je dan geweest, Bart?'

'Wat? Die muziek, man. Ik versta je heel slecht.'

Pim bewoog zijn mond richting Barts oor: 'Naar hoeveel examenfeestjes ben je geweest dan?'

'Dit is mijn eerste. Ik ben niet zo van de feestjes, dat weet je', antwoordde Bart, zo luid mogelijk sprekend.

Pim trok maar weer 's zijn wenkbrauwen op. Typisch Bart, als hij niet in slaap sukkelde of, volledig afwezig van zijn directe omgeving, naar iets onzichtbaars staaarde, dan gaf hij je wel een antwoord dat nergens op sloeg.

De DJ, die rechts van de twee vrienden op een verhoogd podium stond en al vanaf een uur of negen non-stop draaide, kondigde het laatste nummer aan. En overal in de tuin van de Wassenaarse villa van Pims oudste broer Tom, die zijn stulp speciaal aan zijn broertje voor dit examenfeest had afgestaan, werd gedanst. Behalve dat hij zijn woning beschikbaar had gesteld, had Tom ook het feest honderd procent gefinancierd. En kosten noch moeite waren gespaard. Een professionele DJ, een tapinstallatie, catering, het kon gewoonweg niet op. Zelf was Tom, die vijftien jaar ouder was dan zijn broertje en nog altijd vrijgezel was, in het buitenland voor zaken.

Opeens viel het stil, de DJ was klaar en wenste de nog aanwezige genodigden een zwoele nacht met volle maan toe. Pim was naast de DJ achter de draaitafel gekropen en nam de microfoon van hem over: 'De bar blijft tot half twee open, mensen. Maar laten we qua volume enigszins proberen rekening met de burenen te houden.'

Obbo hoorde opeens de stem van zijn klasgenoot Pim door de speakers in de tuin schallen. Het deed hem, althans gedeeltelijk, uit een soort trance ontwaken. Hij keek opzij naar de dame met wie hij zojuist, dat vermoedde hij althans, minstens een uur de pannen van het dak had gevreeën. Ze lag met gesloten ogen op haar rug en neuriede een melodietje dat Obbo vaag bekend voorkwam. Ze moest de oudste dame zijn met wie hij tot nu toe de liefde had bedreven. Dik over de veertig, zo schatte hij in. Hoe hij ook in zijn geheugen spitte, hij wist zich haar naam niet meer te herinneren. En hoe was hij in 's hemelsnaam met deze vrouw in dit bed beland?

'Hoe oud ben je eigenlijk, Obbo?' vroeg ze fluisterend, haar ogen nog steeds gesloten houdend.

‘Negentien’, antwoordde Obbo.

Ze begon luid te schaterlachen: ‘Jezus, ik had je moeder kunnen zijn, jongen.’

‘Nooit gedacht dat er een Oedipus in mij schulde’, mompelde Obbo glimlachend, terwijl langzaam maar zeker zijn herinneringen terugkeerde. Helaas wist hij zich nog steeds niet haar naam te herinneren, maar wel hoe hij deze imposante zwarte dame op het feest tegen het lijf was gelopen en hoe de twee uiteindelijk in de slaapkamer van Pims broer waren beland. Hij had haar al een tijdje van gepaste afstand staan observeren. Hij hield ervan om op afstand naar processen te kijken, hoe mensen bijvoorbeeld met elkaar communiceerden. Ze was, zo veel was hem al snel duidelijk, de cheffin van het cateringteam. Als enige droeg ze geen colbertjasje met het logo van het cateringbedrijf, terwijl ze wel een kok en vier vrouwelijke obers aanstuurde. Het viel hem op dat ze dit uiterst geconcentreerd en tegelijkertijd zeer relaxt deed. Het personeel had er duidelijk plezier in. Ze leek hem eerder een inspirator dan de doorsnee starre chef. Ook was ze geenszins te beroerd om zelf een serveerblad op te pakken en met drank of hapjes rond te gaan.

‘Wat een prachtige jurk heeft u aan, mevrouw’, had hij tegen haar gezegd op het moment dat ze voor hem kwam staan en vroeg of hij misschien een warm hapje lustte. ‘Een feest van vrolijke en uitbundige kleuren’, voegde hij er nog aan toe.

Ze leek even verrast te zijn door zijn opmerkingen, maar lachte vervolgens al snel haar tanden bloot en bedankte hem voor het gemaakt compliment.

‘U bent voor mij qua schoonheid het absolute hoogtepunt van dit verder oersaai feestje, mevrouw’, deed hij er nog een schep bovenop.

‘Ik word er bijna verlegen van, jongeman’, antwoordde ze lachend. ‘Maar mijn vraag was of je een warm hapje lust.’

‘Dank u, mevrouw. Ik ben niet zo van de warme hapjes. Hebt u misschien iets anders lekkers?’

'Zoals?' Ze leek de vraag een tikkie aanstootgevend te vinden. In haar toon klonk opeens iets van distantie door.

'Tets eh... iets dat de kleuren van uw prachtige jurk nog uitbundiger maakt', antwoordde hij brutaal. Want ofschoon hij op het feestje was, wilde hij er tegelijkertijd eigenlijk niet zijn. Iets geestverruimends, iets dat hem een ontsnapping kon bieden, iets dat ervoor zorgde dat hij zich niet meer gewaar was van waar hij zich bevond.

Ze keek hem een seconde of vijf doordringend aan, met haar grote donkere ogen, schudde haar hoofd, schaterlachte luid, draaide zich half om en liep vervolgens van hem weg.

En juist op het moment dat Obbo het gesprek met de prachtige donkere vrouw voor zichzelf classificeerde als tamelijk beschamend, stond ze opeens weer naast hem, greep zijn hand en trok hem mee richting de villa. Bij de keukendeur, die op een kier stond omdat het cateringpersoneel steeds in en uit liep, toonde ze hem haar linker vuist en opende deze langzaam, bijna als een ontluikende bloem. Wat had ze prachtige lange vingers en wat fascinerend was het toch om te zien hoeveel lichter de handpalmen van een donker mens waren in vergelijking met de rug van de hand. Er lagen vier roze pilletjes in de palm van haar hand. Obbo's blik dwaalde van de XTC pilletjes naar haar grote donkere ogen, haar robuuste mond met fel rood gestifte volle lippen en haar lange dreadlocks.

'Bedoelde je dit?' vroeg ze.

'Dit is precies wat ik bedoelde', antwoordde hij en keek haar glimlachend aan. 'Heel wat lekkerder dan die smerige en vette frituurhapjes.'

'Vind ik ook', zei ze, waarna ze eerst twee pilletjes in zijn mond stopte en daarna twee in die van haarzelf.

'Jeetje, jij durft', zei Obbo. Je moet toch nog werken. Straks gaan die roze toverpilletjes werken en dan... dan...'

'Ik werk nooit de hele avond mee. Ik help mijn personeel op gang en taai dan meestal na een paar uur af.'

‘Zullen we op zoek gaan naar een rustig plekje? Weg van dit feest. Gewoon samen wachten op die golf van hemelse bedwelming?’ vroeg hij haar zonder enige terughoudendheid.

Ze pakte wederom zijn hand vast en trok hem mee de keuken in. Ze fluisterde: ‘Als we in deze villa eens een fijn plekje gaan opzoeken. Niemand van het personeel komt verder dan de keuken.’

Bart en Pim, nog steeds zittend in het gras in de nabijheid van het podium, hadden gezelschap van Herman gekregen. Hij had pal naast Pim in het gras plaatsgenomen. Herman stond, net als Bart eigenlijk, bij iedereen bekend als een behoorlijke einzelgänger en veel te intelligent voor zijn leeftijdgenoten.

‘Goed feest, man’, zei Herman en stak ter illustratie van zijn woorden zijn rechterduim naar Pim omhoog.

Pim knikte glimlachend in zijn richting en stak op zijn beurt zijn duim naar Herman omhoog, zich tegelijkertijd afvragend waarom uitgerekend de twee minst populaire types van alle aanwezigen op dit feest zijn beste vrienden waren. Dat kon geen toeval zijn, dat moest iets met zijn eigen karakter te maken hebben, of misschien wel met zijn postuur. Werd hij door de rest van zijn schoolgenoten over een kam geschoren met zijn twee beste vrienden? Stond hij ook bekend als stuntelig, sukkelig, sociaal nu eenmaal niet zo sterk en in het bijzonder niet zo handig in de omgang met het andere geslacht? Hij vermoedde van wel. Niet dat hij er niet alles aan deed om dit beeld dat anderen van hem hadden, ongeacht of dit nu terecht was of niet, rigoureuus bij te stellen. Het was niet voor niets dat hij met afstand het flitsendste examenfeest van iedereen georganiseerd had.

‘En mannen,’ wendde Pim zich tot zijn twee vrienden, ‘hebben jullie er al over nagedacht? Wie gaan we nog meer blij maken met een lidmaatschap van Societas Canalis? Ik heb nog zes plaatsen te vergeven.’

‘Ik dacht aan Anna’, antwoordde Herman.

‘Eens’, zei Bart, ‘echt een toffe griet.’

Pim knikte. Met de keuze van zijn twee vrienden voor Anna kon hij heel goed leven. Zelf gooide hij ook meteen een balletje op: ‘Wat dachten jullie van Frits?’

‘Aardige gast’, reageerde Bart.

‘Maar soms wel een tikkie depressief, heb ik het idee’, vulde Herman aan. ‘En dat-ie alles en iedereen maar fotografeert, werkt ook een tikkie op de zenuwen, vind ik.’

‘Zou Frits er wel voor in zijn?’ vroeg Bart zich hardop af.

‘Dat weten we pas als we hem ook daadwerkelijk hebben gevraagd’, reageerde Pim. ‘Maar wat vinden jullie? Frits ook vragen? We moeten het er wel allemaal over eens zijn.’

De twee knikten instemmend.

‘Dan hebben we nog maar vijf mensen’, zei Pim, terwijl we er in totaal negen bij elkaar moeten zien te sprokkelen. Is Obbo een optie?’

Herman en Bart keken Pim met grote ogen aan. Obbo? Was hij serieus van plan om ook Obbo te gaan vragen? Ze wisten alle drie wel heel erg zeker dat ze dan in elk geval verzekerd waren van meer reuring in de tent.

‘Is Obbo een optie?’ herhaalde Pim zijn vraag.

‘Ik weet niet’, antwoordde Bart. ‘Hoewel ik wel heel benieuwd ben naar hoe hij reist door de tijd.’

‘Reist door de tijd?’ vroeg Herman.

‘Laat maar. Begrijpen jullie toch niet’, zei Bart.

‘Goed, tot zover Bart over Obbo. Wat vind jij, Herman?’ wendde Pim zich tot de vriend die meestentijds geen onzin uitkraamde.

‘Ach, waarom ook niet?’ besloot Herman na een korte stilte, waarin hij vliegensvlug de voor- en nadelen afwoog van het onder een dak wonen met een ongeleid projectiel, zijn goedkeuring aan de uitnodiging van de excentrieke Obbo te geven.

‘Top’, zei Pim en stond op van het gras. Neerkijkend op zijn twee vrienden, begon hij de lijnen uit te zetten: Oké, Herman vraagt Anna. Als jij dan Frits vraagt, Bart. Weet je meteen of

hij er voor in is. Vraag ik Obbo. Nou ja, als ik hem kan vinden. Ik zie hem nergens. Misschien is hij al weg.'

Herman, die eveneens was opgestaan, keek nu in het rond, net als Pim. Ze zochten naar Obbo, die zich toch ergens in de tuin moest bevinden. Tijdens de eerste uren van het feest had hij zich pal naast de partytent van de catering opgehouden, maar daar was hij nu niet meer te bekennen.

'Een pilletje was misschien meer dan genoeg geweest, fluissterde de onbekende dame. 'Mijn hele lichaam tintelt en het is alsof ik zweef door een mix van geuren en kleuren. Het enige wat ik nu wil is voor altijd en eeuwig op dit heerlijke waterbed blijven liggen.'

'Waterbed?' reageerde Obbo verbaasd, terwijl hij het dekbed, dat wat hem betreft op uiterst hinderlijke wijze het grootste gedeelte van haar lichaam bedekte, behoedzaam naar beneden trok, tot net onder haar navel, waarmee hij zichzelf een formidabel uitzicht op haar prachtige volle borsten verschafte. Hij zei: 'Ik dacht dat we vrijend samen door de grachten van Venetië dreven. Je hebt trouwens prachtige borsten. Je bent sowieso de mooiste vrouw met wie ik ooit heb gevreeën.'

Ze keek opzij, haar tanden bloot lachend. Ze gedijde goed onder zijn complimenten, zoveel was duidelijk. 'Dank je wel, gekke jongen', fluisterde ze en sloot wederom haar ogen.

'Ik denk dat we ons maar weer onder de mensen in de tuin moeten begeven', zei Obbo, ondertussen met zijn vingertoppen cirkels op haar lichaam trekkend, op speelse wijze, bijna alsof zijn hand op haar lichaam een kunstschaats kūr aan het uitvoeren was, in een vloeiende beweging dwalend van haar navel naar de huid vlak onder haar borsten. Maar ze gaf geen antwoord meer, bleek in een diepe slaap te zijn verzonken. En ofschoon het leek alsof hij zich in een draaimolen bevond en hij het geluid van haar zware ademhaling met de geluiden afkomstig uit de tuin met elkaar hoorde vervloeien, besloot

hij toch uit het waterbed te stappen en de slaapkamer te verlaten. Maar waar lagen zijn kleren? Alles draaide, ging steeds sneller draaien, alsof al het stoffelijke om hem heen zich rondom hem aan het wikkelen was, steeds strakker, hem de zuurstof ontnemend. Hij moest naar buiten, straks ging hij nog stikken. Als hij zijn kleren maar kon vinden. In zijn blote reet de tuin instappen, was op zich het gemakkelijkst, maar leek hem verre van verstandig. Hij had al geen bijster goede reputatie. Zo'n actie zou dat alleen maar nog erger maken. Hij wankelde, viel bijna om. Hij zag rechts felle kleuren, prachtige kleuren, dansende kleuren. In een reflex klampte hij zich aan deze kleuren vast. Het bleek stof te zijn, dunne stof, stof die aangenaam aanvoelde. En opeens herinnerde hij zich de stof en de kleuren. Het waren de kleuren die eerder het oogverblindend mooie lichaam van de onbekende, thans zo vredig slapende, mystieke zwarte schoonheid hadden omarmd. Wat als hij zich door deze kleuren liet omwikkelen? Zou hij dan net zo gaan stralen als deze dame? Zou hij, nadat hij eerder fysiek met haar versmolten was, met behulp van deze bonte kleuren ook spiritueel met haar kunnen versmelten?

Pim had al minstens tien keer een ronde door de tuin gemaakt en tussen de aanwezigen nog steeds Obbo niet weten te ontwaren. Hij had zich uiteindelijk bij zijn vrienden gevoegd, die weer op het gras naast het podium hadden plaatsgenomen. Anna en Frits hadden zich bij Herman en Bart gevoegd en bedankten Pim uitbundig voor zijn meer dan genereuze aanbod.

'Een grachtenpand, Pim. Wauw! Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?' vroeg Anna, die erom bekendstond altijd, en op het overdrevene af, naar het hoe, wat, waar, waarom en wanneer te informeren. Het was niet voor niets dat ze journalistiek in Utrecht ging studeren.

'Die informatie volgt later, Anna', antwoordde Pim, die ervan baalde dat Obbo het feest blijkbaar vroegtijdig had verlaten.

Hij had hem graag aan zijn deelnemerslijst toegevoegd. Al was het alleen maar omdat Obbo de groep meer kleur zou geven.

‘Laten we het glas heffen op Societas Canalis’, bracht Herman een toast uit. En de anderen toastten spontaan met hem mee, terwijl op dat moment Obbo, gestoken in een fel rode jurk met groene en blauwe accenten, met zijn armen wijd gespreid en voortdurend ondefinieerbare klanken uitstotend, van de villa richting het zwembad waggelde. En alle gesprekken in de tuin verstomden, iedereen keek verbaasd naar de jongeman die al jarenlang gold als het enfant terrible van de school, maar die stiekem door iedereen om zijn onvoorspelbaarheid en gekte werd bewonderd. Maar waarom hij zijn uitzonderlijke positie nu per se extra wilde benadrukken door zo stoned als een garnaal in een Afrikaanse jurk rond te gaan paraderen, dat begrepen de meesten niet echt goed.

‘Weet je wel zeker dat je die volslagen idioot ook wil vragen?’ stelde Anna Pim de vraag.

‘Ja, zeker weten’, antwoordde Pim, die Anna zo’n beetje het saaiste wezen vond dat hij ooit had ontmoet. Al was het alleen maar om die oerdegelijke alledaagsheid van Anna enigszins te kunnen compenseren, wist Pim zeker dat de aanwezigheid van de altijd flamboyante en uiterst onvoorspelbare Obbo Societas Canalis opwindender zou maken.

VII Iris

Zaterdag 7 jun 2014

Even na de klok van vijf uur in de morgen las en beluisterde Iris de berichten in de groepsapp. Het angstaanjagende audiofragment met daarop de stem van de overduidelijk in doodsangst verkerende Irma startte ze liefst driemaal opnieuw op. Niet omdat ze bang was dat ze mogelijk iets in het fragment had gemist, maar puur omdat ze benieuwd was of het bericht een diepere impact zou krijgen wanneer ze het meerdere malen beluisterde. Dit was echter overduidelijk niet het geval. Ze vond het – uiteraard – een verschrikkelijk fragment, maar het wist haar nu niet bepaald tot diep in haar ziel te raken.

Was het omdat Irma net als zij een kunstenares was? Was hier sprake van een soort van concurrentie? Of was er misschien zelfs wel sprake van een vorm van jaloezie? Irma was tenslotte uiterst succesvol met haar werken, terwijl Iris zich al haar hele kunstenaarsleven tevreden moest stellen met een rol in de marge. Nou ja, feitelijk met een zeer summiere rol in de marge van de marge.

Moest Iris zich, zo vroeg ze zich wel degelijk af, eigenlijk niet schamen voor haar huidige gemoedstoestand? Schamen dat ze van de berichten in de app niet helemaal van slag was? Irma en Iris waren nu eenmaal bepaald geen hartsvriendinnen, al niet vanaf het eerste ogenblik. Ze gedoogden elkaar slechts, zij het soms met de grootste moeite, toen ze zes jaar

lang onder hetzelfde dak van een imposant grachtenpand woonden.

‘Laat het los, Iris, laat het los’, fluisterde ze zichzelf toe. Voor haar gevoel hoefde zij zich nergens voor te schamen. Dat zou toch gekkenwerk zijn. Ze voelde nu eenmaal wat ze voelde.

Asha had wel zo stoer in de app geroepen dat ze Iris ging bellen, maar er viel geen enkele gemiste oproep van haar op Iris’ mobiel te ontdekken. Achteraf maar goed. Ze had het lastig gevonden om Asha te woord te staan. Dit omdat Beth, de ex van Asha, op dat moment naast Iris in bed lag. Niet dat het verder ook maar iets om het lijf had. Het was voor zowel Beth als Iris niet meer dan een eenmalige vervulling van een reeds lang gekoesterde wens. Van tevoren hadden de twee namelijk heel duidelijke afspraken gemaakt: een one night stand ging het worden, gewoon voor de ervaring, voor de kick, voor hoe je het ook noemen wilt. En daar zou het, daar waren beide dames het heel erg zeker over eens, bij blijven. Geen verliefdheid, geen verwachting, geen fratsen. En dus was elke herhaling van de afgelopen nacht uitgesloten. Iris bleef gewoon lekker vlinderen en Beth had zich gecommitteerd aan haar nieuwe partner Babs.

Beth draaide zich half om, zacht klakkende geluidjes in haar slaap makend. Ze lag thans op haar rug. Haar dreadlocks lagen, en het leek wel alsof iets of iemand ze op zorgvuldige wijze precies zo had gedrapeerd, als een waaier boven haar hoofd op het kussen. En even vreesde Iris dat ze wakker zou worden. Dat zou ze echt zonde hebben gevonden, want het was een feest om naar de prachtige Beth te kijken.

Nee, het was goed dat Asha haar niet had gebeld. Iris zou zich waarschijnlijk ontzettend hebben geschaamd. Ze wist uit eerste hand hoe verschrikkelijk kapot haar vriendin Asha nog steeds was van de scheiding van Beth.

Wat moest ze in de app aan de berichten toevoegen? Ze wist het niet goed. Iets dat de waarheid raakte? Iets als: Om jullie eerlijk de waarheid te vertellen, ben ik van dit nieuws voor-

alsnog niet heel erg ondersteboven en heb ik heerlijke seks met de ex van Asha gehad. Maar nee, dat ging te ver. Ze ontkwam niet aan een cliché:

Iris

Hopen dat het allemaal minder erg is dan het lijkt...

Daar kon ze zich geen buil aan vallen. En het was niet eens gelogen. Natuurlijk hoopte ze dat het minder erg was dan het leek.

VIII Herman

Zaterdag 7 jun 2014

Herman was rond negen uur opgestaan en was nog even in zijn ochtendjas geschoten. Hij stond, met in zijn linkerhand een kop dampende zwarte koffie en in zijn rechter zijn mobiel, voor het raam van zijn appartement op de Plaats en zag een duif op het hoofd van het standbeeld van Johan de Witt landen. Waarschijnlijk om er zijn behoefte op te doen en daarna weer verder te vliegen. Het was rond dit tijdstip al een drukte van belang. Doordeweeks of in het weekend, het maakte niet zoveel uit, altijd als hij neerkeek op de plek die ooit, of iets specifiek in de Middeleeuwen, het voorplein van het slot van de graven van Holland vormde, was er bedrijvigheid alom. Hooguit wanneer hij 's avonds laat of midden in de nacht door zijn raam naar beneden staaarde, was het er betrekkelijk stil. Al passeerde er op deze tijdstippen om de paar minuten ook altijd wel iemand.

De Gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart hadden van hem in een klap een bekende Hagenees gemaakt. Binnen zijn eigen partij was hij nu een heuse prominent. De top van D66 kon nauwelijks nog om hem heen. Met acht zetels in Den Haag had hij de partij de grootste gemaakt van de deelnemende landelijke politieke partijen in de residentiestad. Een wethouderschap in Den Haag lag nu heel duidelijk voor de hand, maar er werd in de wandelgangen al gefluisterd dat Herman een vooraanstaande rol zou gaan vertolken bij de eerstvolgende landelijke verkiezingen. Hij gold onbetwist als het grootste politieke talent van de sociaal-liberaal democraten.

Zo goed en zo kwaad als het hem met slechts een hand lukte, opende Herman de whatsapp applicatie op zijn mobiele telefoon. Als elke dag stonden er steevast 's morgens veertig à vijftig berichten klaar om door hem gelezen te worden. De meeste berichten waren uiteraard werkgerelateerd, afkomstig van zijn politieke kompanen, maar soms ook van rivalen of van journalisten met wie hij in de loop der jaren een vruchtbare verstandhouding had opgebouwd. Zelden ontving hij nog een app die persoonlijk aan hem gericht was, waarin iemand in hem als mens geïnteresseerd was. Het beklimmen van de politieke ladder hield toch min of meer in dat je weinig vriendschappen kon onderhouden en je je volledig moest onderdompelen in het politieke bedrijf. Maar hij had het er beslist voor over, hij wilde zijn visies vertaald zien worden in de samenleving, zijn stempel op de moderne geschiedenis drukken. Om dat te bereiken moest hij via de politiek maatschappelijke processen zien aan te zwengelen. Dat kon hij alleen voor elkaar krijgen als hij ging voor het allerhoogste. En waarom ook niet? Hij ging ervoor. Hij bruiste bijna letterlijk van ambitie. Minister-President van Meerbeek. Klonk toch best goed.

Er stonden warempel meerdere berichten in de groepsapp van Societas Canalis. Het was al een tijd geleden dat iemand van de groep ex-huisgenoten daarin actief geweest was. Het oudste ongelezen bericht was het geluidsfragment dat Frits had geplaatst. Zonder de berichten eronder te lezen, speelde Herman het fragment af, nam een slok koffie en zag beneden op het plein de drukte en bedrijvigheid alleen maar toenemen.

Herman verstijfde en liet de kop koffie uit zijn linkerhand vallen. Het porselein brak op zijn natuurstenen plavuizenvloer in stukken en de gloeiendhete koffie spatte op zijn blote voeten en tegen zijn scheenbenen aan. Niet dat hij gehoor gaf aan de pijnprikkels die de koffiespetters veroorzaakten, er schoten andere gedachten door zijn hoofd. Gedachten die veel erger waren. Want wat als Irma door een van haar ex-huisgenoten was omgebracht en de pers hiervan lucht zou krijgen? Wat als dan zijn naam opeens genoemd zou worden in verband met een misdrijf. Einde carrière. Geen twijfel mo-

gelijk. Het Minister-Presidentschap zou een schier onhaalbaar doel worden.

Hij spoedde zich naar zijn slaapkamer en kleepte zich haastig aan, ondertussen het telefoonnummer van Pim op zijn mobiel kiezend. Hij kreeg de voicemail van zijn jeugdvriend: 'Godverdomme, Pim. Wat is dat nou allemaal met Irma? Wat zei de politie? Bel me zo snel mogelijk terug alsjeblieft.'

Een bericht toevoegen aan de groepsapp leek hem niet verstandig. Het politieke ambacht had hem inmiddels wel geleerd om niet zomaar van alles in een groepsapp te schrijven. Er waren journalisten die zoiets boven water wisten te krijgen. Hij moest geen onverantwoorde dingen zeggen, ook al was het in een groepsapp van jarenlange vrienden en stond dit volkomen los van elke politieke activiteit.

Maar toch, hij kon het niet laten. Er zaten bepaalde lieden tussen de ex-huisgenoten die in Hermans ogen qua intelligentie niet bepaald hoog scoorden. Wat als zij zijn woorden in de openbaarheid zouden brengen. Hij moest vooruitdenken, proberen de mogelijke schade voor zichzelf van tevoren al zo veel mogelijk te beperken, hij schreef:

Herman

Laten we vooral met zijn allen de gepaste discretie betrachten.

Nog geen halve minuut later volgden de eerste reacties:

Frits

Wat bedoel je, Herman? Zijn we indiscreet bezig dan?

Herman

Ik bedoel dat we kalm moeten blijven.

Anna

We zijn tot dusver hartstikke kalm volgens mij.

Herman

Dat we het onder ons houden. Er niet mee naar buitentreden.

Iris

Ach gut, meneer is bang dat hij daalt in de populariteitspolls. Is dat het, Herman?

Frits

Ja, WTF bedoel je nou eigenlijk precies?

IX Pim

Zaterdag 7 jun 2014

Pim had zijn auto, om te voorkomen dat zijn bolide op mogelijke camerabeelden werd vastgelegd, minstens een kilometer of vier van de woonboerderij van Irma vandaan geparkeerd. Het laatste stuk had hij, gestoken in de jas van zijn regenpak en zijn hoofd grotendeels bedekt door een capuchon, te voet naar haar woning afgelegd. Zo zou hij op mogelijke camerabeelden nooit, of in elk geval uiterst moeilijk, herkend kunnen worden als Pim Kuyt, de bekende vastgoedmagnaat uit de Amsterdamse Zuidas.

Omdat de sleutel die hij van Irma's woning bezat op zowel de voor- als de achterdeur paste, besloot hij het laatste stukje over het weiland te lopen en door de achterdeur haar stulp te betreden. Dit zodat de overburen, die aan de andere kant van de geasfalteerde weg woonachtig waren, vanuit hun boerderij niet een verdacht persoon rond Irma's woning konden spotten. Haar woning? Haar stulp? Klinkklare lariekoek in wezen, want feitelijk was deze woonboerderij gewoon zijn bezit, daar hij deze voor haar had gekocht met het geld van een van zijn vele BV's.

Eenmaal via de achterdeur binnengekomen, constateerde Pim dat de verlichting in de keuken en de woonkamer nog brandde. Er stond een fles rode wijn op de salontafel en pal daarnaast een half leeggedronken wijnglas. De televisie stond nog aan. Op NPO 1. Er werd een programma van eerder die avond herhaald. De deur van de woonkamer stond op een

kier. Ook in de hal brandde licht. Hij zorgde ervoor dat hij niets aanraakte, liet alles exact hetzelfde zoals hij het nu aantrof.

Boven in haar slaapkamer, daar waar zijn laptop zich in haar kledingkast moest bevinden, moest het zijn gebeurd. De stoel waarover zij steevast haar kleding drapeerde, en bij het zien van het ding flitsten er allerlei beelden van een zich uitkleedende Irma door zijn hoofd, lag op zijn kant, was blijkbaar tijdens de schermutselingen omvergeworpen. Er bevonden zich bloedspetters op het hoogpolige crèmekleurige tapijt.

‘Jezus Christus, wat is er met je gebeurd, lieverd?’ sprak Pim hardop, terwijl hij er natuurlijk ook wel verdomd goed van doordrongen was dat ze hem nu geen antwoord ging geven.

Op het ietwat verfomfaaide dekbed lag haar mobiele telefoon. Ook dat nog, bedacht hij. Daar stonden natuurlijk tal van berichten van hem aan haar in, en uiteraard vice versa. Die moest hij natuurlijk allemaal wissen. Al was het alleen maar omdat hij zich een tikkie geneerde voor de expliciete inhoud van zijn appjes, en dan met name voor de foto’s die hij haar in de loop der jaren had gestuurd. Nee, daar hoefden anderen niets van te weten.

Gelukkig wist hij het wachtwoord van haar telefoon. Zelf gebruikte hij voor het telefoonverkeer met Irma een telefoon met prepaidkaart. Zodat niets kon worden aangetroffen op zijn officiële mobiele nummer. Hij had haar ook een telefoon gegeven met een prepaidkaart, maar dat had ze als onzin bestempeld en vond ze bovendien veel te omslachtig en ingewikkeld. Twee telefoons? Een was eigenlijk al te veel.

Kijk, daar stonden zijn appjes. Gewoon onder de naam Pim. Hij opende haar contactboek en zag dat er bij zijn naam zowel het prepaid nummer als zijn officiële nummer vermeld stond. Dat moest hij veranderen. Maar hoe werkte dat? Wat een gedoe, zo’n telefoon. Pim was misschien handig met geld en een steengoede onderhandelaar, maar van elektronica en dergelijke wist hij werkelijk nul komma nul.

'Kut! Kut!' foeterde hij luid, na weer een vergeefse poging.

Na een aantal minuten onhandig gepruts, was het hem dan uiteindelijk toch gelukt. De Pim van het prepaid nummer heette nu anders, namelijk Down Under. Hoe hij ertoe kwam om die naam in te voeren? Hij had geen flauw idee, maar het was nu eenmaal het eerste dat in hem opkwam. Bovendien leek het hem ook typisch een alias van een personage dat foto's van zijn eigen geslachtsdeel naar een dame stuurt.

Hij keek wederom in haar whatsapp en kon tevreden vaststellen dat de ranzige berichten niet meer van hem afkomstig waren. Een hele opluchting. Hij poetste daarna ogenblikkelijk zeer zorgvuldig Irma's mobiel met de mouwen van zijn overhemd schoon en legde het ding weer terug waar hij eerder lag, op het dekbed.

In haar kledingkast, waar zijn werklaptop zich moest bevinden, op zijn vaste plek, namelijk op de plank direct onder de plank met haar pyjama's, trof hij het apparaat, uiteraard tot zijn grote ontsteltenis, niet aan. Hij grasduinde nog een tijdje, uitermate gejaagd en zenuwachtig, door haar kast en keek overal op, achter en onder, maar het ding bleek er gewoonweg niet te zijn. Maar hij moest de laptop hebben...

Hij keek op zijn horloge, het was al kwart voor vier. Hij moest maken dat hij wegkwam. En met een lijf vol zenuwen sloot hij de achterdeur, draaide deze weer op slot en maakte zich zo snel mogelijk uit de voeten. Hij haastte zich via het weiland terug naar de weg en liep terug naar zijn auto, die aan de rand van Wychen geparkeerd stond.

Goed drie kwartier later stapte Pim in zijn snelle en flitsende bolide. Plankgas reed hij terug richting Zuidas. Misschien dat hij al terug thuis zou geraken nog voordat Nouchka ontwaakte.

Pim belde de politie op een parkeerplaats langs de A2, niet ver van Nieuwegein, vijf voor zes in de ochtend.

X Anna & Frits

Zaterdag 7 jun 2014

Anna was om kwart voor zes opgestaan. Een tijd die voor haar niet spectaculair vroeg was. Ze was als zelfstandig glas-tuinder gewend om de werkdag rond deze tijd aan te vangen, ook op zaterdagen, wanneer er net als doordeweeks in de kas gewerkt moest worden. Maar voor vandaag zou ze de dagelijkse leiding overlaten aan haar trouwe medewerker Tinus, een jeugdvriend van haar veel te jong overleden echtgenoot Jan.

‘Ik ben er vandaag niet, Tien. Moet onverwacht weg. Wil jij ook met een schuin oog een beetje op de kids letten?’ sprak ze de voicemail van haar steun en toeverlaat in.

Ze liep naar boven, naar de eerste etage van haar vrijstaande, zeer ruim bemeten tuinderswoning, waar haar twee kinderen sliepen. Ze liep naar de kamer van Dirk, de oudste van haar twee zoontjes, en maakte het elfjarige jochie wakker.

‘Ik moet weg vandaag, lieverd’, fluisterde Anna, terwijl ze met haar hand door zijn haar streek en hem snel een kus op zijn wang gaf, ‘Wil jij rond een uur of acht, half negen Jesper wakker maken? Hij moet namelijk om elf uur voetballen.’

Het ventje, dat griezelig veel op zijn vader leek, opende ietwat moeizaam zijn ogen, knipperde een paar keer en antwoordde: ‘Waar ga je heen dan?’

‘Naar een vriend van vroeger. Hij voelt zich niet zo goed. En ik maak me zorgen om hem. Misschien ken je hem nog wel, Frits.’

'Oké. Ja, die ken ik wel.'

'Maak je Jesper straks wakker dan? Niet vergeten, hè?'

'Nee, vergeet ik niet, mam. Ik zet mijn wekker. Hoe laat ben je terug?'

'Voor het avondeten. Ga ik frietjes bakken, oké?'

'Oké, mam. Tot vanavond.'

In haar oude Mercedes, die nog van wijlen haar echtgenoot Jan was geweest, reed ze in alle vroegte richting Hilversum. Ze had de sleutel van Frits' woning. Hij was haar, samen met Asha, van alle ex-huisgenoten het meest lief. Dat was in de loop der jaren zo gegroeid. Hij en Asha hadden samen voor haar klaargestaan nadat Jan bij een verkeersongeval om het leven was gekomen en als gevolg daarvan haar wereld plots volkomen instortte. Ze hadden samen gehuild, geschreeuwd, zich bezat, zich op allerlei wijzen afgereageerd, maar bovenal elkaar getroost. Zonder de niet aflatende betrokkenheid van die twee had ze nooit haar leven zo snel weer bijeen kunnen rapen en haar verdriet op zo'n liefdevolle wijze kunnen verwerken. Andersom had zij klaargestaan toen Frits na zijn scheiding te maken kreeg met ouderverstoting. En samen met Frits was ze er geweest voor Asha, voor wie het leven na het vertrek van haar grote liefde Beth geen enkele zin meer leek te hebben. Kortom, de drie vormden een driehoek van onvoorwaardelijk vriendschap en trouw aan elkaar. Hoe anders was het met de andere ex-grachtenpandbewoners, die ze nauwelijks tot nooit meer sprak en die allemaal een eigen leven leidden, al dan niet gedreven door hun egocentrische ambities.

Frits schrok wakker. Hij lag op zijn driezitsbank en het eerst wat hij zag, was dat zijn fles whisky op de salontafel was omgetuimd en thans zo goed als leeg was. Veruit het meeste van de whisky had hij – gelukkig maar – zelf geconsumeerd, de rest lag op de salontafel en was op het crèmekleurige

kleed daaronder gedruppeld. Maar van dit feit, van dit stille-
ven van een alcoholist, was hij natuurlijk niet wakker ge-
schrokken, beseftte hij. Het was een geluid geweest dat hem
uit zijn slaap had doen ontwaken. En nu hij hoorde het weer:
gestommel achter de kamerdeur in de gang van zijn woning.
Er was iemand in zijn woning. Ook dat nog.

‘Hallo’, riep Frits, moeizaam van de bank opstaand en, nog in
een half slaapdrongen toestand verkerend, in de richting van
zijn woonkamerdeur bewegend.

De woonkamerdeur werd geopend, nog voordat Frits deze
zelf had weten te bereiken. In de deuropening stond Anna,
die hem met grote ogen stond aan te staren en daarbij haar
wenkbrauwen theatraal optrok.

‘Anna? Wat doe jij hier?’ vroeg Frits, die ondertussen op zijn
polshorloge keek en constateerde dat het nog verrekte vroeg
in de ochtend was. ‘Het is nog geen half negen.’

‘Ik maakte me zorgen, Frits. En zo te zien zeer terecht. Heb je
een fles whisky achterover getikt? We zouden bellen, weet je
nog?’

‘O ja, we zouden bellen. Klopt. Helemaal vergeten, sorry. Ik
moet in slaap gevallen zijn.’

Anna deed een stap voorwaarts en sloot Frits in haar armen.
Ze drukte hem stevig tegen zich aan. Ze voelde dat er geen
levenslust meer door zijn lichaam stroomde. Precies datgene
wat ze voelde vlak na zijn dramatische scheiding. Bij Frits
leek alles driemaal heftiger binnen te komen dan bij de ge-
middelde mens.

‘Denk je dat ze dood is?’ Direct nadat Frits Anna deze vraag
had gesteld, barstte hij in huilen uit.

‘Ik heb geen idee, lieverd’, antwoordde ze op een zo’n neu-
traal mogelijke toon. ‘We moeten niet te veel gaan specule-
ren, denk ik. We kunnen nog geen enkele conclusie trekken.
We weten tenslotte nog niks. Laten we afwachten wat Pim
straks te melden heeft. Hij heeft de politie gebeld.’ De koele,
altijd berekende Anna. Ze moest er bijna om glimlachen, om

de antwoorden die ze haar dierbare vriend zojuist had gegeven, ondertussen met haar hand geruststellend op zijn schouderbladen kloppend. Niet dat ze dit deed, glimlachen. Dat zou Frits waarschijnlijk bepaald niet hebben geapprecieerd en hoogstwaarschijnlijk alleen maar nog meer over de zeik hebben geholpen.

‘Ik ben eigenlijk altijd smoorverliefd op haar gebleven.’

‘Ik weet het, Frits, ik weet het’, antwoordde Anna fluisterend. Dit was iets wat iedereen van de groep vrienden wist, al heel lang. Irma zelf was zich er wellicht wel het meest van doordrongen. Sterker, ze maakte – althans, in Anna’s ogen – al twintig jaar misbruik van deze kennis. Frits was een soort van speeltje voor haar, iemand die ze ongestraft voor haar karretje kon spannen, die ze voortdurend kon blijven beschadigen, die zich, zo leek het wel, vrijwillig aan haar malle grillen onderwierp. Bijna alsof door haar gekwetst worden het hoogst haalbare was in Frits’ leven.

‘Als ze echt dood is, dan... dan... wil ik niet meer verder leven, Anna.’

‘Ik kan jou in elk geval niet missen, Frits. En ik ken meer mensen die er exact hetzelfde over denken. Stap jij nou eerst maar ’s lekker onder de douche. Zet ik ondertussen koffie, lieverd. Praten we daarna verder, oké?’ Ze moest iets verzinnen, want ze kende Frits, die ontzettend had kunnen gaan doordraven over niet meer verder willen leven. Daar had ze geen zin in en bovendien leek het haar niet goed voor haar vriend om in melodramatisch gedrag te vervallen.

Twee uur later was Frits, zoals dat heet, weer wat meer bij de mensen. Hij en Anna zaten, met koffie, broodjes en versgeperste sinaasappelsap, in zijn slecht onderhouden achtertuin. Het gesprek ging het afgelopen half uur non-stop over Irma. Wat er in vredesnaam met haar gebeurd kon zijn? En wie van de ex-huisgenoten ze nou zou hebben bedoeld?

Frits voelde zijn mobiel in zijn broekzak trillen en viste deze

tevoorschijn. Hij las een bericht en begon deze hoofdschuddend aan Anna voor te lezen: 'Laten we vooral met zijn allen de gepaste discretie betrachten. Dat is de zin die onze populaire politicus zojuist als wijze raad in de groepsapp heeft gezet. Wat bedoelt-ie?'

'Geen idee. Laten we het vragen', antwoordde Anna, die het op zich niet eens zo heel erg vond dat Herman met deze tamelijk vreemde raad aankwam in de app. Dan hield Frits tenminste eventjes zijn mond over de 'geweldige Irma'.

Frits zat driftig een antwoord aan Herman te tikken. Anna pakte haar mobiel er maar bij, zodat ze het gesprek realtime kon volgen. Sterker, ze mengde zich in het gesprek, waarin ook Iris opeens een nogal venijnige opmerking aan het adres van Herman had geplaatst.

'Iris', zei Frits, terwijl hij ondertussen druk aan het tikken was om weer een nieuw bericht aan de groepsapp toe te voegen, 'heeft groot gelijk: Herman is alleen maar bezorgd over zijn populariteitscijfers. Tien tegen een dat hij geen antwoord gaat geven op haar laatste opmerking. Die gast is in de loop der jaren echt in een geslepen politicus veranderd. Walgelijk gewoon.'

Anna knikte. Daarmee beamend dat Herman hier probeerde elk schandaal met betrekking tot zijn persoon te vermijden. Omdat het voor Herman als politicus, ook al trof hem geen enkele blaam, altijd schadelijk was om met een misdrijf in verband te worden gebracht. Of ze over Herman als politicus net zo dacht als Frits, was een tweede. Zij vond Herman verre van walgelijk. Maar goed, Anna bevond zich ten opzichte van Frits duidelijk een stuk rechtser in het politieke spectrum. In veel aspecten was ze het met de politieke keuzes van Herman eens. Als ze landelijk op hem zou kunnen stemmen, dan had ze dit beslist overwogen. Niet omdat ze Herman persoonlijk kende, maar echt vanwege zijn visies en zijn kijk op de maatschappij.

XI Societas Canalis

Dinsdag 15 juli 1994

Het majestueuze grachtenpand, met achter de in zeventiende-eeuwse stijl gerenoveerde voordeur een schitterende entree van marmer en een brede eikenhouten trap naar de eerste verdieping, werd nu drie weken bewoond door zes afgezwaaide Haagse gymnasiasten. Het pand zou oorspronkelijk door Kuyt Vastgoed & Projectontwikkeling betrokken worden, maar hier werd op het laatste moment door de eigenaar van het succesvolle bedrijf, Tom Kuyt, van afgezien. Hij hield liever kantoor in de hoofdstad Amsterdam, wat zijns inziens net iets meer allure uitstraalde. Het pand besloot hij voor de duur van een bepaald aantal jaren aan zijn twaalf jaar jongere broertje te gunnen. Het broertje was net geslaagd voor zijn gymnasium en stond aan de vooravond van een studie bedrijfsconomie. Zo ging dit in de familie Kuyt, waar aan geld of materialistische zaken nu eenmaal, op zijn zachtst gezegd, nauwelijks of geen enkel gebrek was. Dus wat voor Pim, het met zijn neus in de boter gevallen jongere broertje, eigenlijk niet eens als zo heel erg abnormaal werd gezien, was voor de andere vijf studenten een nauwelijks te geloven droomkans: gedurende je gehele studietijd wonen in een eeuwenoud en geheel gerenoveerd grachtenpand. En dat voor het bijna symbolische huurbedrag van vijftig gulden, wat dan ook nog eens inclusief gas, licht en water was.

De zolderetage, die qua oppervlakte verreweg de grootste woonruimte van het pand vormde, werd bewoond door Pim.

Door niemand van de overige vijf bewoners werd Pims toe-eigening van deze grootste ruimte betwist. Hij was het ten-slotte die deze buitenkans aan zijn vrienden had geboden, waardoor hij zichzelf toch enigszins op de eerste plaats had gemanoeuvreed. Voor de trap naar de zolderetage bevond zich een deur. Pim kon zijn etage voor de anderen gesloten houden, iets dat hij ook steevast in de praktijk bracht. Hij beschikte tevens over een eigen toilet, een doucheruimte en een kleine keuken.

Op de tweede etage woonden Herman, Bart, Frits en Obbo. De etage was verdeeld in vier zeer ruime woonkamers van ongeveer dezelfde oppervlaktematen. Herman en Bart keken vanuit hun kamers uit op de gracht, Obbo en Frits keken op de tuinen, de uitbouwsels en de binnenplaatsen van de grachtenpanden, plus de tuinen en de achterkanten van de tegenover gelegen herenhuizen. Om het toilet of de badkamer te bezoeken, moesten de mannen echter een etage afdalen.

Op de eerste etage bevonden zich, net als een verdieping hoger, eveneens vier woonkamers. Twee aan de grachtzijde en twee aan de achterzijde. Vooral nog werd deze etage alleen bewoond door Anna, die een van de twee kamers aan de grachtzijde had gekozen. Voorts bevonden zich op deze verdieping nog een badkamer en een toilet.

Op de begane grond was de gezamenlijke woonkamer, de keuken, een badkamer, een toilet en een tuin van tien bij acht meter.

Nog drie kamers waren er te vergeven. Honderden studenten hadden op de in een landelijk ochtendblad geplaatste advertentie gereageerd. De zes hadden gezamenlijk tien verschillende kandidaten voor een hospiteeravond uitgenodigd. De zes is wellicht iets teveel gezegd, want vanaf het allereerste ogenblik had Obbo zich geheel afzijdig van de selectieprocedure gehouden. Hij had zich echter wel gemeld op de avond dat de gesprekken in de gezamenlijke woonkamer plaatsvonden. Iets waar Anna zich ontzettend over opwond. Ze

vond zelfs dat hij het recht niet had om bij de gesprekken aanwezig te zijn. Ze eiste dan ook dat hij vertrok en lekker zijn eigen ding ging doen, zoals hij dat de eerste weken steeds zo had gedaan. Hij had zich namelijk amper ergens mee bemoeid, geen poot uitgestoken om de gezamenlijke woonkamer op te pimpen en ook geen pot of pan aan de gezamenlijke keuken toegevoegd.

‘Kom op, Obbo, ga lekker je eigen goddelijke gang, man’, had ze hem overdreven ferm toegesproken op het moment dat hij net had plaatsgenomen in de Chesterfield fauteuil van donkerbruin leder, die nota bene door Anna’s toedoen aan de woonkamer was toegevoegd,- het was de stoel waarin haar eigen vader de laatste jaren van zijn leven zo dikwijls had gezeten.

‘Die gesprekken gingen vanavond toch plaatshebben?’ vroeg Obbo, daarbij de andere jonge bewoners een voor een vragend aankijkend.

‘Je wilde er toch niks mee te maken hebben?’ reageerde Anna fel.

‘Huh? Niets mee te maken hebben? Ik had speciaal deze avond in mijn agenda vrijgehouden,’ antwoordde Obbo, die de onschuld zelf acteerde.

‘Heb jij een agenda dan?’ reageerde Anna verbaasd.

‘Nee, natuurlijk niet. Maar het is ook maar bij wijze van spreken, Sanne.’

‘Anna’, verbeterde Anna geïrriteerd.

Pim, die zich lichtjes ergerde aan het nogal onverwachte autoritaire optreden van Anna, waarbij ze in zijn ogen de regie te nadrukkelijk naar zich toetrok, mengde zich in het gesprek. Hij zei: ‘Eh, maar nu toont Obbo mijns inziens duidelijk wel zijn betrokkenheid. En we wonen hier op basis van gelijkheid, Anna. We mogen allemaal meebeslissen over de nieuwe bewoners.’

Bart, Frits en Herman knikten instemmend. Anna werd weliswaar zeer gewaardeerd om haar organisatorische ver-

mogens en voor de niet aflatende inzet die ze de laatste weken had getoond, maar ze moest nu ook weer niet denken dat ze in het pand de scepter kon gaan zwaaien.

Met een diepe zucht, en met zichtbare tegenzin, leek Anna zich bij de meerderheid van stemmen neer te leggen. Ze begon aan alle anderen de vragenlijsten uit te delen en vroeg vervolgens wie de taak van het invullen van de gegevenslijsten op zich wilde nemen. Omdat niemand zich vrijwillig aanbood, gooide ze die stapel papieren voor Bart neer.

‘Mijn hemel’, reageerde Bart, die er nogal moeilijk bij keek, ‘word ik nu opeens opgezadeld met het boekstaven van persoonlijke gegevens van mij volstrekt onbekende mensen?’

‘Van misschien wel toekomstige huisgenoten’, verduidelijkte Herman, die dit soort reacties van Bart onzinnig, overbodig en uiterst moeilijk te verteren vond.

‘Wie schrijft die blijft, Bart. Dat moet jij toch weten’, voegde Pim eraan toe.

‘Maar ik heb mij voorgenomen om louter schoonheid neer te schrijven. En ook echt niets anders’, zei Bart zeer stellig en legde vervolgens het stapeltje papieren op de bovenbenen van Herman neer. ‘Doe jij het maar, Herman. Ik verdom het.’

‘Meneer de dichter’, reageerde Herman hoofdschuddend.

‘Misschien moet je er een tweede pen bij pakken, Herman’, zei Bart.

‘En waarom dat dan?’ reageerde Herman.

‘Je wilt toch politicus worden?’

‘Ja. En?’

‘Kun je vast wennen aan het declareren met dubbele pen.’

Bart had de lachers op zijn hand. Met uitzondering van Obbo, die zich in de lederen fauteuil van wijlen Anna’s vader had genesteld en, onophoudelijk starend naar het plafond, in een soort trance leek te verkeren. Een trance waarin hij vervolgens bijna de gehele avond verzonken bleef. Geen vraag werd door hem aan de geselecteerden gesteld. Totdat de negende gegadigde voor een kamer in het grachtenpand haar entree in